

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2019 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Eliza Skotnicka

Protokolant sekr. sąd. Magda Biernat

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 października 2019 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.

przeciwko I. R.

o zapłatę 510,62 zł

I. zasądza od pozwanej I. R. na rzecz strony powodowej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. 65 zł (sześćdziesiąt pięć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 17 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanej 214,52 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. w G. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie od pozwanej 510,62 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od 505 zł od dnia wniesienia pozwu tj. od 17 kwietnia 2019r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 5,62 zł od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że wiarytelność wynika z umowy pożyczki nr (...) (...) zawartej pomiędzy stronami 11 maja 2016 r. na okres do 11 maja 2017 r. Zgodnie z umową pozwana zobowiązała się zwrócić całkowita kwotę pożyczki tj. 2145 zł w 12 miesięcznych ratach w wysokości po 178,75 zł. Pozwana dokonała wpłat w wysokości 1640 zł, które zaliczono na poczet należności głównej. W związku z brakiem spłaty pożyczki przez pozwaną powód domaga się zasądzenia pozostałej kwoty 510,62 zł, na którą składa się 505 zł tytułem niezapłaconej całkowitej kwoty pożyczki oraz 5,62 zł – suma odsetek za opóźnienie naliczonych w od 19 marca 2019r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu w wysokości 14% zgodnie z postanowieniami umowy.

Pozwana I. R. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie zaskarżyła nakaz zapłaty w całości i wniosła o oddalenie powództwa. Zarzuciła nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, nieistnienie roszczenia, a także nieważność umowy, niezgodność postanowień umowy z zasadami współżycia społecznego, przedawnienie roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana I. R. 11 maja 2016 r. zawarła ze stroną powodową umowę pożyczki, zgodnie z którą:

- całkowita kwota pożyczki została oznaczona na 2145 zł;

- prowizja wynosiła 1045 zł;
- oprocentowanie pożyczki 0% w stosunku rocznym;
- całkowita kwota do zapłaty wynosiła 3190,00 zł;
- RRSO 297,38%.

Zgodnie z §4 ust. 1 pożyczkobiorca zobowiązał się dokonać spłaty całkowitej kwoty do zapłaty w ten sposób, że kwota prowizji zostanie zapłacona w dniu zawarcia umowy, w momencie udostępnienia mu kwoty należnej z tytułu udzielonej pożyczki; pozostała kwota stanowiąca równowartość całkowitej kwoty pożyczki tj. kwota 2145 zł zostanie zapłacona w 12 miesięcznych ratach w wysokości 178,75 zł. Według § 6 ust. 2 w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki pożyczkodawca będzie miał prawo naliczać odsetki za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, wynoszących w dniu zawarcia umowy 14%.

Strony w tym samym dniu tj. 11 maja 2016r. zawarły aneks nr (...) do umowy pożyczki, w którym pozwana wyraziła zgodę na sfinansowanie zapłaty prowizji z kwoty pożyczki oraz na dokonanie jej potrącenia. W § 3 aneksu wskazano, że na skutek potrącenia pożyczkodawca pozostaje zobowiązany wobec pożyczkobiorcy do zapłaty kwoty z tytułu udzielonej pożyczki w wysokości 1100 zł.

Dowód:

- umowa pożyczki nr (...) (...) k. 18 – 22;
- aneks nr (...) do umowy pożyczki k. 23;

Pozwana I. R. dokonała spłaty pożyczki w łącznej wysokości 1640 zł

Bezsporne

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części tj. co do kwoty 65 zł.

Strona powodowa dochodziła roszczeń wynikających z umowy pożyczki zawartej z pozwaną I. R.. Dokonując oceny treści i warunków tej umowy, należało mieć na względzie postanowienia ustawy o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 36a ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2018, poz. 993 j.t., ze zm.) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

$$MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

MPKK - maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

2. Pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu.

3. Pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotą kredytu.

Zgodnie z art. 5 pkt. 6 – 8 w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy użyte w ustawie o kredycie konsumenckim określenia oznaczały:

6) całkowity koszt kredytu - wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności:

a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz

b) koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu

- z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta;

6a) pozaodsetkowe koszty kredytu - wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek;

7) całkowita kwota kredytu - suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt;

8) całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta - suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu

Ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (DZ.U. 2017, poz. 819 ze zm) doprecyzowano ustawową definicję całkowitej kwoty kredytu, wskazując, że całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych **nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu**, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt.

W uzasadnieniu projektu zmiany tej ustawy wskazano, że z uwagi na dostrzeżone przez Prezesa UOKiK nieprawidłowości w praktyce stosowania ustawy o kredycie konsumenckim przez kredytodawców ze szkodą dla interesów konsumentów zasadne było wprowadzenie odpowiednich zmian w ustawie o kredycie konsumenckim, które miały na celu doprecyzowanie przepisów. Proponowane zmiany ustawy o kredycie konsumenckim zmierzały do tego, aby treść przepisów ustawy była maksymalnie precyzyjna, jednoznaczna oraz przejrzysta. Nowelizacja ustawy o kredycie konsumenckim miała przyczynić się do wzmocnienia pozycji konsumenta na rynku kredytów konsumenckich, zwiększenia przejrzystości i stopnia precyzji przepisów dotyczących kredytu konsumenckiego, zwiększenia porównywalności i transparentności ofert kredytodawców.

Wbrew twierdzeniom strony powodowej pojęcie całkowitej kwoty kredytu, nie uległo zmianie na skutek powołanej nowelizacji art. 5 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim. Celem nowelizacji było jedynie doprecyzowanie definicji, z uwagi na dostrzeżone nieprawidłowości i nadużycia w praktyce stosowania przepisów ustawy przez kredytodawców.

Analiza treści umowy pożyczki oraz aneksu do tej umowy wskazuje, że faktycznie całkowita kwota kredytu wynosiła 1100 zł i taką kwotę udostępniono pozwanej, obciążając ją jednocześnie prowizją w wysokości 1045 zł, zaś całkowita kwota do zapłaty wynosiła 2145 zł. W związku z tym maksymalne pozaodsetkowe koszty tego kredytu wynosić powinny 605 zł, stąd też naliczona pozwanej prowizja w wysokości przekraczającej kwotę 605 zł nie należy się stronie powodowej.

W ocenie Sądu zastosowany przez stronę powodową zabieg zawyżenia w umowie całkowitej kwoty pożyczki do kwoty 2145 zł, zaś całkowitej kwoty do zapłaty do 3190 zł, zmierzał wyłącznie do obejścia przepisów ustawy o kredycie konsumenckim i obciążenia pozwanej prowizją, czyli pozaodsetkowymi kosztami kredytu w wysokości

wyższej od dopuszczalnych, gdyż naliczonych od całkowitej kwoty kredytu wynoszącego 2145 zł zamiast od kwoty 1100 zł. Maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego naliczone zgodnie z powołanym wyżej wzorem od całkowitej kwoty kredytu udzielonego na 12 miesięcy wynosiły: przy całkowitej kwocie kredytu/pożyczki 2145 zł – 1179,75 zł, zaś przy całkowitej kwocie kredytu/pożyczki 1100 zł – 605 zł. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z powołaną wyżej definicją całkowita kwota kredytu to kwota wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, **nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu**. Kredytowane koszty kredytu stanowią bowiem składnik całkowitych kosztów kredytu, które wraz z całkowitą kwotą kredytu stanowią całkowitą kwotę do zapłaty. Odmienna wykładnia art. 5 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim w brzmieniu obowiązującym przed dniem 22 lipca 2017r. , zakładająca że całkowita kwota kredytu obejmuje także kredytowane koszty tego kredytu, jest sprzeczna z treścią ustawy oraz z zasadami logicznego rozumowania, a przede wszystkim zmierza do niezgodnego z prawem obciążania kredytobiorców nadmiernymi pozaodsetkowymi kosztami udzielanych pożyczek.

Strona powodowa wypłaciła pozwanej 1100 zł pożyczki, obciążając ją prowizją wynoszącą 1045 zł. Zabieg doliczenia prowizji do kwoty udzielonej pożyczki, a następnie sporządzenie aneksu do umowy, zawierającego oświadczenie pozwanej o zgodzie na potrącenie prowizji z kwoty udzielonej pożyczki, ma tylko ten skutek, że całkowita kwota pożyczki została obniżona z kwoty 2145 zł na 1100 zł, co powinno skutkować dostosowaniem wysokości prowizji do wymogów wynikających z art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim.

Mając powyższe na uwadze należało przyjąć, że zgodnie z umową oraz art. 36a ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim całkowita kwota do zapłaty obciążająca pozwaną powinna wynosić 1705 zł tj. całkowita kwota pożyczki 1100 zł + całkowity koszt pożyczki 605 zł. skoro pozwana spłaciła pożyczkę w wysokości 1640 zł, do zapłaty pozostała kwota 65 zł.

W ocenie Sądu strona powodowa jako przedsiębiorca, czyli profesjonalny uczestnik obrotu instrumentami finansowymi zobowiązana jest prowadzić działalność gospodarczą zgodnie z prawem i dobrymi obyczajami, zwłaszcza że swoją ofertę kieruje do konsumenta, który z założenia jest stroną słabszą, często nieorientowaną w zakresie swoich praw. Tymczasem umowa pożyczki łącząca strony rażąco naruszała ustawę o kredycie konsumenckim i prawa pozwanej jako konsumenta. W związku z tym w ocenie Sądu obciążanie pozwanej karnymi odsetkami za opóźnienie było nieuzasadnione. Można bowiem przyjąć, że gdyby strona powodowa prawidłowo oznaczyła obowiązki pozwanej, to pozwana spłaciłaby pożyczkę w terminie. Gdyby pozwana wiedziała, że jej zadłużenie wynosi zaledwie 65 zł, do powstania zadłużenie przeterminowanego z całą pewnością by nie doszło. Bezsprzecznie bowiem pozwana sumiennie spłacała raty pożyczki do momentu, kiedy po dokonaniu spłaty 1640 zł, pozostawała w przekonaniu, że jej należność wobec pożyczkodawcy została w całości spłacona.

Mając to wszystko na uwadze Sąd zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej 65 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi, zgodnie z żądaniem pozwu, od dnia jego wniesienia, zgodnie z art. 481 § 1 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c., przyjmując, że strona powodowa wygrała proces w 12%. Koszty procesu poniesione przez obie strony postępowania wynosiły 604 zł, na które składały się opłata sądowa od pozwu 30 zł, 270 zł wynagrodzenie pełnomocnika powoda, 270 zł wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej oraz 34 zł opłaty skarbowe od pełnomocnictw. Zgodnie z wynikiem postępowania pozwaną obciążały te koszty do kwoty 72,48 zł (604 zł x 12%), zaś pozwana poniosła koszty procesu do kwoty 287 zł, stąd strona powodowa powinna zwrócić pozwanej 214,52 zł (287 zł – 72,48 zł).